

РЕЦЕНЗИЯ

от

проф. д-р Ивайло Кринчев, НМА „Проф. Панчо Владигеров“ относно

конкурс за заемане на академичната длъжност **„професор“**

в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство

по **„Оперно – симфонично дирижиране“**

към катедра „Дирижиране и композиция“,

ТКДФ на НМА „Проф. Панчо Владигеров“, обявен в ДВ, бр. 111 от 31. 12.

2021г. с

единствен кандидат: **доц. д-р Григор Петров Паликаров**

ПРЕДСТАВЯНЕ

Личността, творческите активности и постижения на Григор Паликаров са добре познати в музикалния живот на България, а и в не малко страни по света. Той е комплексно изграден музикант с многостранни професионални компетенции и интереси. Зад това стои солидно музикално образование, започнало от най – ранна възраст. Завършва НУМТИ „Добрин Петков“ – Пловдив с отличие и златна значка със специалност пиано и НМА „Проф. Панчо Владигеров“ с магистърски степени по четири специалности: оперно-симфонично дирижиране при акад. проф. Васил Казанджиев и проф. Иван Вульпе, композиция при проф. Димитър Тъпков, пиано при проф. Красимир Тасков и хорово дирижиране при проф. Стоян Кралев. Има и специализация по композиция при проф. Ерих Урбанер от Виенския университет за музика и сценично изкуство. Професионалната му диригентска кариера започва още от

студентските години, деветнайсет години е щатен диригент в Софийска опера и чест гост-диригент и до момента на почти всички оркестри и оперни театри в страната. Притежава изключителен диригентски опит и впечатляващ репертоар от симфонични, оперни и балетни произведения. Реализирал е множество студийни записи със Симфоничния оркестър на БНР и е участвал в престижни национални и международни фестивали. От сезон 2005/2006 г. до момента той е главен художествен ръководител и диригент на Симфонично-оперно дружество “Маестро Г. Атанасов” – гр. Пазарджик, постоянен диригент от сезон 2008/2009 на Класик ФМ оркестър – София и постоянен гост-диригент на ДО Варна от сезон 2021/2022г. Има множество гастроли в чужбина, както и успешни изяви, като пианист и композитор, за което е удостоен с редица награди от национални и международни конкурси. През 2017г. защитава докторска степен с дисертационния труд „Художествени измерения и значение на оперите "Косара" и "Алцек" от Маестро Георги Атанасов в българската музикална култура", а от 2019г. е доцент по оперно симфонично дирижиране в НМА. Носител е на множество престижни награди, сред които: трикратно на „Кристална лира“ на СБМТД, „Златно перо“, „Емил Чакъров“ и „Златна лира“ на СБМТД за изключителен принос към българското музикално изкуство.

Оценка на представената справка за съответствие с минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“:

Справката за съответствие с минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“, представена от Григор Паликаров включва дейности в пет групи:

В група „А“ показател 1 - защитен дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен "доктор" на тема "Художествени измерения и значение на оперите "Косара" и "Алцек" от Маестро Георги Атанасов в българската музикална култура" - диплома № 99/20.06.2017 г.

В група „В“ доказателственият материал е по **показател 5** - *„Водеца (самостоятелна) творческа изява в областта на изкуствата“* и е описан в три групи: „Премиери, фестивали и концерти в страната“ и „Концерти извън България“, „Студийни записи със СО на БНР“

– Три премиери на балета „Легенда за езерото“ от П. Владигеров в Софийска опера и балет по случай 120-годишнината от рождението на композитора.

– Тържествен концерт, посветен на 120-годишнината от рождението на патрона на Националната Музикална Академия в София проф. П. Владигеров с АСО и солисти студенти и докторанти от НМА – в залата на НМА и в Старозагорска опера (в рамките на Фестивала на оперното и балетно изкуство).

– Концерти от проекта „Осем рояла“ с международния клавирен ансамбъл „Байнов“ в Пловдив, София, Велико Търново и Варна.

– Концерт - откриване на 45-тото издание на международния фестивал „Зимни музикални вечери“ с 9-та симфония от Л. ван Бетовен по случай 250-годишнината от рождението на композитора.

– Два концерта с Калишка филхармония, Полша (оркестърът е носител на награда „Грами“)

– Два концерта с Варминско-Мазурската филхармония – Полша.

– Два концерта със симфоничния оркестър на Санремо, Италия

- Две изпълнения на „Реквием“ от В. А. Моцарт със солисти от Театро Лицеу, хор „Мадригал“ – Барселона и младежката филхармония на Каталуния („Жофикат“) в катедралата Санта Мария дел Мар - Барселона
- Концерт-откриване на фестивала „Мителфест“ край Удине с оркестъра „Фриули-Венеция-Джулия“, Италия
- Запис за фонда на БНР на „Шест миниатюри по серия на Албан Берг и образи на Жюл Ренар“ от Д. Тъпков.

С основание доц. д-р Паликаров поставя на първо място премиерата на единствената и не достатъчно добре позната балетна творба на Панчо Владигеров „Легенда за езерото“. Неговата интерпретация на представителната сцена на Софийска опера е предшествана от проучване на двете авторови версии на партитурите с оглед постигане на пълноценна музикално-драматургична характеристика на творбата със *смислени вмъквания на музика - както от първата версия на балета, така и от двете споменати по-горе сюити.*(стр.2 справка за приносите). Смятам това възкресяване на творбата на Владигеров за високо творческо постижение, затвърждаващо принципно добре познатите в професионалните среди отношение и майсторство, с които Паликаров интерпретира творчество на българските композитори. Тържественият концерт, с който беше отбелязана 120 годишнината на патрона на НМА „Проф. Панчо Владигеров“ с Академичния симфоничен оркестър за пореден път потвърди неговия висок професионализъм, както в диригентската интерпретация, така и в постигането на максимална художествена мотивация на солистите – студенти от НМА. Дирижирането на сам по себе си уникален състав от 8 рояла и 16 изпълнителя на 32 ръце и постигането на ансамблова интерпретация е творческа задача, с

която Паликаров се справя успешно и както посочва в самооценката: *Ансамбловите проблеми се проявяваха най-вече заради разположението на инструментите със съответните разстояния между тях и липсата на уеднаквено изработени навици у пианистите (така е по принцип) на свирене под диригентска палка. А по отношение на открояването и извеждането на преден план на важните линии и елементи от фактурата беше необходимо особено внимание, защото в такъв състав от еднородни инструменти (за разлика от симфоничния оркестър) липсва разнообразието от тембри и краски, които да подпомогнат процеса и трябваше да се разчита само на много прецизна динамична и шрихова нюансировка.* (стр.3.4). Изпълнението на 9-тата симфония от Бетовен е предизвикателство за всички изпълнители, а диригентската интерпретация изисква не само нейното музикантско осмисляне, но и правилен подбор на солисти и хор – фактори, които доц. д-р Паликаров преодолява с оглед максимално добре представяне на творбата.

Посочените концерти със значими оркестри извън България сами по себе си говорят за високата международна оценка на професионализма на Паликаров и признанието на българската диригентска школа. Записването със СО на БНР на „Шест миниатюри по серия на Албан Берг и образи на Жюл Ренар“ Паликаров определя : *Късното творчество на проф. Д. Тъпков, чийто студент по специалност „композиция“ съм имал честта да бъда, заслужава според мен специална монография, но със сигурност тези шест миниатюри са едно от върховете му достижения. В лаконичната им форма е събрано цялото умение и мъдрост на автора им и се надявам с реализирания в БНР звукозапис да съм изпълнил достойно музикантския си дълг пред професора и тази част от неговото творчество.* (стр.5).

В група Г представената дейност е по **показател 13** /*водеща творческа изява*/, която много над изискуемите минимални изисквания. Както Паликаров отбелязва „*Подбрал съм само по-важните си изяви и не съм изброявал т. нар. „редови концерти и спектакли“, с които бройката би станала твърде голяма*“.

Убедено мога да потвърдя, че те покриват пълния професионален диригентски спектър и могат да бъдат обобщени в няколко аспекта:

- стилово и жанрово разнообразие /оперни спектакли и премиери, симфонични концерти със световно известни солисти и представителни произведения, както на български, така и на композитори от всякакви епохи/
- представителни сцени /Софийска опера и балет, Софийска Филхармония, Симфоничен оркестър на БНР, Държавните опери в Пловдив, Варна, Бургас, фестивали и др./
- международни участия /концерти в Италия и Полша/

В група Д по **показател 19** са представени 13 положителни рецензии от автори с неоспорим авторитет, които дават една изключително висока оценка на творческите изяви на доц. д-р Паликаров.

В група Е са събрани 165т. от изискуеми 120 и включват участия в национални и международни художествено творчески проекти, ръководство ма майсторски клас в Консерваторията в Кастийон де ла Плана, Испания, както и престижните награди за принос към развитието на класическата музика в България „Емил Чакърв“ и „Златна лира“ на Съюза на българските музикални и танцови дейци за изключителен принос към българското музикално изкуство.

Педагогическата дейност на доц. д-р Паликаров почива на най-добрите традиции и доказали се във времето методи на преподаване на специалността оперно – симфонично дирижиране и личните ми впечатления са, че високите критерии, които той поставя на студентите си дават много добри резултати. Неговите морални и етични качества са ценени както от колегите, така и от студентите.

Убедено смятам, че представената като хабилитационен труд художественотворческа дейност на доц. д-р Григор Паликаров е със сериозен приносен характер.

В заключение потвърждавам личното ми мнение, че това е една напълно удачна и навременна кандидатура, отговаряща на изискванията на ЗРАСРБ, както и на минималните национални изисквания към научната, преподавателската и художественотворческата дейност за заемане на академичната длъжност **„професор“ по Оперно – симфонично дирижиране.**

Проф. д-р Ивайло Кринчев